

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедри монументального і станкового живопису

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК1. Поліхромія храмів

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
освітня програма	«Образотворче мистецтво»
спеціальність	В4 Образотворче мистецтво та реставрація
тип дисципліни	вибіркова
мова викладання	українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми

АБО

Керівник проектної групи

 Петрук Р.І.

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

26.08.2025 № 1

В.о.завідувач кафедри Васкевич О.Є.

Робоча програма навчальної дисципліни «Поліхромія храмів» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістр за спеціальністю В Образотворче мистецтво з реставрація.
КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025.

Розробник: Дудченко Андрій, Миколайович старший викладач кафедри монументального і станкового живопису.

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____ Алла ДЯЧЕНКО
08.09.2025р.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету _____ декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 08.09.2025 № 1

Голова НМР факультету Валентина КОСТЮКОВА.

© _____, 2025 рік

© КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 6	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: В 4 Образотворче мистецтво та реставрація»	Рік підготовки: 1
Змістових модулів – 1		Семестр
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-grafichnogo-dyzajnu/		
Загальна кількість годин – 180		
Тижневих годин для денної форми навчання: лекції– практичних – 60 самостійної роботи студента – 120	Освітній ступінь (освітньо-науковий рівень): «Магістр» (освітній рівень другий	Практичні 60 год.
		Семінарські
		Самостійна робота 120 год.
		Вид контролю: поточний підсумковий Форма контролю: залік

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення дисципліни «Поліхромія храмів» полягає у формуванні в студентів цілісного розуміння принципів, традицій та художньо-естетичних закономірностей храмового розпису, опануванні технік і технологій поліхромії, а також здатності створювати обґрунтовані, стилістично цілісні та канонічно виважені живописні проекти для сакрального простору.

2.2. Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни **Програмні результати навчання:**

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей

загальних:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальних (фахових, предметних):

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним

РН 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення

3. Передумови вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1	<u>Іконопис</u>
2	<u>Основи реставрації</u>
3	<u>Основи сакрального мистецтва</u>
4	<u>Іконографія та іконологія</u>

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

знати:

- історію виникнення та розвитку сакрального мистецтва;
- принципи розташування основних сюжетів та ієрархію образів в контексті сакральної архітектури, розуміти символіку кольору;
- закономірності композиції, кольорових рішень в оздобленні храмів,
- знати та відрізнити основні пам'ятки монументального храмового мистецтва.

- механізми побудови колористичних рішень з врахуванням архітектурних особливостей храмового простору;

вміти:

- аналізувати існуючий храмовий простір, його потенціал та характерні особливості, створювати цікаві колористичні рішення у форматі фресккізів;
- розробляти візуальне оздоблення храму враховуючи психологію кольору та основні аспекти побудови сакральних інтер'єрів.
- організовувати роботу у міждисциплінарних командах, взаємодіючи з архітекторами, декораторами, маркетологами та іншими учасниками проєктного процесу;
- презентувати власні проєктні рішення, аргументовано обґрунтовуючи вибір графічних та композиційних засобів.

5. Програма навчальної дисципліни
5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Семестр 1

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	практич	самост
Тема 1. Візуальний вплив, територія сакрального змісту.	30		10	20
Тема 2. Поліхромія храмів. Історія та новаторство.	30		10	20
Тема 3. Символізм кольорів. Психологія сприйняття.	30		10	20
Усього годин	90		30	60

Семестр 2

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	практич	самост
Тема 4. Принципи композиції та можливості колористичних рішень у створенні декоративного оздоблення храму.	30		10	20
Тема 5. Технічні можливості у створенні проєктної частини на рівні ідеї та фресккізу.	30		10	20
Тема 6. Проєкт, як ідея всесвіту. Пошуки концептуального рішення.	30		10	20
Усього годин	90		30	60

Загальний обсяг – **180 год.**, в тому числі:

Лекції – год.

Практичних – 60 год

Самостійна робота – 120 год

5.1. Лекції- не передбачено.

5.2. Практичні заняття

Семестр 1

Назва модулів і тем	Кількість годин
Тема 1. Візуальний вплив, територія сакрального змісту.	10
Тема 2. Поліхромія храмів. Історія та новаторство.	10
Тема 3. Символізм кольорів. Психологія сприйняття.	10
Усього годин	30

Семестр 2

Назва модулів і тем	Кількість годин
Тема 4. Принципи композиції та можливості колористичних рішень у створенні декоративного оздоблення храму.	10
Тема 5. Технічні можливості у створенні проектної частини на рівні ідеї та форескізу.	10
Тема 6. Проект, як ідея всесвіту. Пошуки концептуального рішення.	10
Усього годин	30

5.3. Самостійна робота

Назва модулів і тем	Кількість годин
Тема 1. Візуальний вплив, територія сакрального змісту.	20
Тема 2. Поліхромія храмів. Історія та новаторство.	20
Тема 3. Символізм кольорів. Психологія сприйняття.	20
Усього годин	60

Семестр 2

Назва модулів і тем	Кількість годин
---------------------	-----------------

Тема 4. Принципи композиції та можливості колористичних рішень у створенні декоративного оздоблення храму.	20
Тема 5. Технічні можливості у створенні проектної частини на рівні ідеї та форескізу.	20
Тема 6. Проект, як ідея всесвіту. Пошуки концептуального рішення.	20
Усього годин	60

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- **Наочні:** ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- **Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.**

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування; реферативно-дослідницька курсова робота.

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування:

Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування:

- творчі перегляди;
- наскрізні проекти;
- демонстрація творчих робіт;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Візуальний вплив, територія сакрального змісту.	30
Тема 2. Поліхромія храмів. Історія та новаторство.	30
Тема 3. Символізм кольорів. Психологія сприйняття.	40
Разом за дисципліну	100

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (2-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 4. Принципи композиції та можливості колористичних рішень у створенні декоративного оздоблення храму.	30
Тема 5. Технічні можливості у створенні проектної частини на рівні ідеї та форескізу.	30
Тема 6. Проект, як ідея всесвіту. Пошуки концептуального рішення.	40
Разом за дисципліну	100

9. Критерії оцінювання результатів навчання

№ з/п	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, ККЗ	Критерії оцінювання завдань з живопису
1	90 – 100	A	«5» відмінно	Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями в повному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних

				навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них
2	82-89	В	«4» добре	. Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, техніки, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання, відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання завдання. У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам
3	74-81	С	«4-» добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам
4	64-73	Д	«3» задовільно	Здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи

				відповідає якісним показникам.
5	60-63	E	«3-» задовільно	Здобувач вищої освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технічні операції, необхідні для даної роботи. Виконує навчально-практичне завдання. Достатньо усвідомлено користується навчальною документацією. Потребує консультації викладача. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам
6	35-59	FX	«2» незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технічні операції. З частковою допомогою викладача виконує навчально-практичне або контрольне завдання. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам
7	35-59	F	«2-» незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи навчальнопрактичного або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Ноутбук, персональний комп'ютер
2. Навчальні посібники
3. Слайди, презентації
4. Демонстраційний дидактичний матеріал
5. Текстові редактори.
6. Доступ до інтернету, баз даних та бібліотек.

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Асеєв Ю. С. *Мистецтво Київської Русі*. – Київ, 1989. – 327 с.
2. Жолтовський П. *Малюнки Києво-Печерської іконописної майстерні*. – Київ, 1982. – 246 с.
3. Жолтовський П. *Український живопис XVII–XVIII ст.* – Київ, 1978. – 354 с.
4. Жолтовський П. *Художнє життя на Україні в XVI–XVIII ст.* – Київ, 1983. – 276 с.
5. Креховецький Я. *Богослов'я та духовність ікони*. – Львів, 2002.
6. Кристопчук М. *Технологія оволодіння старовинним іконописним живописом*. – Львів, 1994.
7. Мельник В. І. *Сакральне мистецтво Галичини XV–XX століть в експозиції Івано-Франківського художнього музею*. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007. – 224 с.
8. Мельник В. І. *Церква св. Духа в Рогатині*. – Київ, 1991. – 190 с.
9. *Народна ікона на склі: альбом* / упоряд. Оксана Романів-Тріска. – Львів, 2008. – 368 с.
10. Патріарх Дмитрій (Ярема). *Іконопис Західної України XII–XV ст.* – Львів, 2005. – 420 с.
11. Овсійчук В. *Класицизм і романтизм в українському мистецтві*. – Київ: Наукова думка, 2001. – 380 с.
12. Овсійчук В. А. *Оповідь про ікону* / В. А. Овсійчук, Д. П. Кривавич. – Львів, 2000. – 286 с.
13. Овсійчук В. *Майстри українського бароко*. – Київ: Наукова думка, 1991. – 400 с.
14. Овсійчук В. *Українське мистецтво XIV – перш. пол. XVII ст.* – Київ: Наукова думка, 198?. – 350 с. (у файлі рік неповний).

15. Овсійчук В. *Українське малярство X–XVIII ст. Проблеми кольору*. – Львів, 1996. – 458 с.
16. Омельченко П. *Наука про малярські фарби, матеріали та техніки*. – Львів, 1996. – 157 с.
17. Пещанський В., Свенціцький І. *Іконописна техніка та її джерела*. – Львів, 1932. – 59 с.
18. Сланський Б. *Техніка живописи*. – Москва, 1962. – 249 с.
19. Степовик Д. В. *Історія української ікони X–XX ст.* – Київ, 1996. – 387 с.
20. Степовик Д. *Іконологія й іконографія*. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2003. – 310 с.
21. Степовик Д. *Українська ікона. Іконотворчий досвід діаспори*. – Київ: Балтія-друк, 2003. – 158 с.
22. Свенціцька В., Откович В. *Українське народне малярство XIII–XX ст.* – Київ: Мистецтво, 1991. – 187 с.
23. Свенціцька В. І., Сидор О. Ф. *Спадщина віків: Українське малярство XIV–XVIII ст. у музейних колекціях Львова*. – Львів: Каменяр, 1990. – 72 с.
24. Скоп Л. *Українське церковне малярство: техніка і технологія XV–XVIII ст.* – Дрогобич: Коло, 2013. – 191 с.
25. *Українська старовина із приватних збірок. Мистецтво Гуцульщини та Покуття*. – Київ, 2002.
26. *Український іконопис XII–XIX ст. з колекції НХМУ: альбом / упоряд. Ю. Литвинець*. – Хмельницьк: Галерея; Київ: Артанія Нова, 2005. – 256 с.